

Manželstvo v sieti

Slovo na úvod

Po roku je tu opäť Národný týždeň manželstva (NTM) alebo, ak chcete, Týždeň kresťanského domova. Je to skvelá príležitosť na rekapituláciu našich partnerských a rodinných vzťahov.

Organizačný tím českého NTM navrhol, aby sme sa tento rok zaoberali témou „manželstvo v sieti“. Netušíte, „čo tým chcel básnik povedať“? Potom vás srdečne pozývam, aby ste sa zamysleli nad prednáškami, ktoré pre vás na danú tému pripravila skupina kresťanských teológov a psychológov.

Rád by som im za ich službu poďakoval a vám čitateľom poprial, aby ich úvahy obohatili váš vzájomný manželský a rodinný dialóg. Zároveň by som vás chcel povzbudiť, aby ste sa o tieto prednášky podelili so svojimi priateľmi, a to nielen zo zborov (CASD), ale aj mimo nich. NTM je jedinečnou príležitosťou na to, aby sme laickú i odbornú verejnosť motivovali k väčšiemu záujmu o inštitúciu manželstva, ktorá v poslednom čase prechádza citelnou krízou.

Majster Ján Hus vo svojom kázaní o zázračnom rybolove (Luk 5,1–11), ktoré predchádzalo povolaniu Ježišových učeníkov, napísal: *Kazateľ má poznať Pána Boha dostatočne hlboko, lebo Kristus Petrovi hovorí: „Zatiahni na hlbinu.“ Keď to tak bude kazateľ robiť, sieť Božieho slova vyvečie mnohých z mora tohto sveta, to znamená z pýchy, smilstva a iných hriechov... Držme sa Kristovej siete, aby sme nezostali v sieti diabla. Perme sieť lásky, aby sme zistili, čo sme v milovaní Boha a blížneho v minulosti zanedbali. Umyme to slzami a svätým pokáním. Amen.*

Mgr. Radomír Jonczy
vedúci oddelenia adventistickej služby rodinám
Česko-Slovenskej únie CASD

2/3 Manželstvo v sieti

Manželstvo v sieti

Čo je to sieť? Slovo sieť má viac významov, takže odpoveď závisí od toho, koho sa spýtate. Keď túto otázku položíte rybárovi, povedia vám, že je to pomôcka na chytenie rýb. Hasiči vám zas vysvetlia, že sieť používajú na záchranu osôb v prípade, že jediné východisko z nebezpečenstva je skočiť dolu. Keď sa spýtate stavbára, dozviete sa, že pod pojmom sieť si predstavujú verejné rozvody elektriny, plynu, vody, odpadu alebo telekomunikačných káblov. Zástupca nejakého obchodného reťazca by bez váhania odpovedal, že sieť je skupina obchodov s ich značkou. A ak položíte rovnakú otázku informatikovi, pravdepodobne sa spýta, či máte na mysli net alebo internet – net ako zastrešujúci názov pre súbor technológií v softvérových produktoch a internet ako celosvetový systém prepojených počítačových sietí, v ktorých si môžu užívatelia vzájomne vymieňať informácie.

Majú teda všetky tieto siete vôbec niečo spoločné? Zrejme áno. Vo veľmi zjednodušenej podobe totiž sieť tvoria nejaké vlákna, ktoré sú navzájom poprepájané cez určité uzly a vytvárajú rozsiahle tkanivo, či už z úplne konkrétneho hmatateľného materiálu alebo ide len o virtuálnu kvalitu.

A akú sieť máme na mysli v súvislosti s mottom Národného týždňa manželstva na rok 2020 *Manželstvo v sieti*?

Nedá mi aspoň náhodne nespomenúť každú zo zmienovaných oblastí.

Manželstvo v sieti – jeden z pohľadov môže predstavovať sieť ako **pradivo vzájomných vzťahov**. Uzly môžu znázorňovať jednotlivé kľúčové oblasti života manželov. Silu vlákna a hustotu siete zaisťujú spoločné zážitky, vzájomná komunikácia a blízkosť.

Manželstvo v sieti môže znamenať, že v manželstve sa objavia problémy, ktoré oslabujú spolupatričnosť manželov. Pre bezpečie vzťahu je potom potrebné **natiahnuť záchrannú sieť**, ktorá nedovolí, aby sa vzťah zničil.

Manželstvo v sieti s využitím metafory zo stavebníctva môže znamenať **privádzanie energie** a prospešných podporných zdrojov potrebných na fungovanie páru. Rovnako dôležité je zároveň **odvádzať toxický odpad** – hrubosť, krivdy a nerozumenia, ktorých sa vzťah potrebuje zbavovať, najlepšie priebežne.

Manželstvo v sieti získalo s nástupom moderných technológií ešte ďalší veľmi významný bonus – skrátenie času, vzdialenosti, minimalizáciu prekážok.

Manželstvo v sieti je vo všetkých predchádzajúcich prirovnaniach predstavené z pozitívneho pohľadu. Sieť však môže mať aj nepríjemné dôsledky. Ako rybárska sieť môže predstavovať určité obmedzenia a zviazanosť. Ako záchranná sieť môže predznamenávať nedefinované hranice a prehliadanie ťažkostí vo vzťahu. Prirovnanie k nefunkčným inžinierskym sieťam vyjadruje, že do vzťahu neprúdia potrebné formy, množstvo a kvalita podporujúcich podnetov alebo že dochádza k hromadeniu nespokojnosti. Jedného dňa vypláva na povrch všetko, čo sa nazbieralo, a vzťah bude ohrozený. V neposlednom rade manželstvo ponorené do siete elektronických médií a možností môže pripraviť vzťah o jeho intimitu, autentickosť i jedinečnosť. Človek vymyslel množstvo vynálezov na skrátenie vzdialenosti. Ale v manželstve viac než kdekoľvek inde platí, že na vytváranie blízkosti je potrebný aj druhý človek. Všetko ostatné je len náhradka.

Manželstvo v sieti nech je chránené, nie lapené.

Manželstvo v sieti nech prepája, nie odpája.

Manželstvo v sieti nech je pevné a pružné, ale nie voľné.

Mgr. Milena Mikulková
*vzťahová poradkyňa, mediátorka
kouč, lektorka, spisovateľka*

Abram a Sáráj v Egypte.

Sieť potrhaná strachom, klamstvom a sebecťvom

Úvodný text:

Genezis 12,10–20

Len o niekoľkých manželských pároch spomínaných v Biblii vieme toľko, čo o Abrahámovi a Sára. Ich manželstvo je inšpiratívne, pretože môžeme podrobne sledovať, aké to je, keď je súčasťou manželskej siete Hospodin. Abrahám si svojimi činmi vyslúžil prezývku „otec viery“. No v prvom príbehu, ktorý o ňom čítame v knihe Genezis hneď po jeho povolání, to tak zďaleka nevyzerá (Gn 12,10–20).

Perikopa o ceste do Egypta sa začína lakonicky: „Keď v krajine nastal hlad...“ Túto stručnú informáciu môže čitateľ ľahko prehliadnuť. Keďže však ide o dôležitý fakt, v texte sa zopakuje ešte raz: „...lebo v krajine sa veľmi rozšíril hlad.“ Hlad je hlavným dôvodom, prečo Abram so svojou ženou zostupuje do Egypta, „aby tam začas pobudol“ ako hosť, teda ako osoba s nízkym sociálnym postavením a hlavne neistou ochranou. Ako to v Starej zmluve často býva, aj tu nám rozprávač zostáva dlhý akýkoľvek pohľad do vnútra postáv. Napriek tomu si myslím, že je na mieste položiť si otázku: Prečo Boh nevedie lepšie „otca viery“, ktorý mu uveril? Prečo len čo poslúchne výzvu odísť z rodnej vlasti nastane v krajine hlad? Nemá to byť azda krajina, ktorá oplýva mliekom a medom? Je to azda nejaká skúška?

Odchod do Egypta nie je len skúškou viery, ale tiež skúškou manželského vzťahu. Text vykresľuje Abrama ako človeka osobnostného typu, ktorý dopredu spriada v mysli katastrofické scenáre. Čo by sa asi mohlo stať? Očakáva, že z milostného trojuholníka, v ktorom figuruje atraktívna žena („žena krásneho vzhľadu“), mocný muž (faraón) a slabý manžel (Abram), bude manžel odstránený, aby nestál v ceste sexuálnej túžbe orientálneho despota. Aby sám nebol chápaný ako ten, kto je prekážkou v ceste faraónovej vášni, vymyslí úskok: „Povedz teda, že si moja sestra.“

Na prvý pohľad sa Abramove katastrofické vízie splnia. Kniežatá informujú faraóna o prítomnosti príťažlivej cudzinky. Orientálny despota splní očakávanú úlohu – nechá si Sáráj priviesť do háremu. Postbiblickí židovskí komentátori nás presvedčajú, že Egyptania boli „čierni, škaredí a plní žiadostivosti“¹, takže niet sa čomu diviť. Faraón Abramovi za Sáráj slušne zaplatí, takže ten sa veľmi nezdráha.

Milostný trojuholník sa však zmení na štvorec, keď do príbehu zasiahne Hospodin. Faraónov dom raní „ťažkými údermi“. Hoci nás text neinformuje o ich povahe, vládcovi Egypta je jasné, že sa to deje kvôli Sáráj. Abramovi vyčíta, že ho podviedol. Potom oboch prepustí. Abrama navyše so všetkým, čo predtým za Sáráj dostal.

Spoločnou témou prednášok je Manželstvo v sieti. Tento názov chápe sieť ako metaforu pre putá, ktoré medzi sebou manželia vytvárajú vzájomnou láskou, spoločnými zážitkami, spoločne zvládnutými ťažkosťami a ktoré opravujú vzájomným odpustením. Príbeh o Abramovi a Sáráj a ich ceste do Egypta nám rozpráva o tom, ako sa môže jemné pradiivo manželskej lásky drasticky zničiť. Prvou príčinou je strach. Faraón bol len zdanlivo agresorom, ktorý brutálne vstúpil do manželskej intimity. Neviditeľné vlákna spájajúce sieť sa totiž začali trhať už vo chvíli, keď Abram vyzval svoju ženu, aby sa predstavovala ako jeho sestra. Chcel si tým zachrániť vlastný krk. Strach často vedie ku lži, čo je ďalší ničiteľ manželskej siete. Hoci je Abramov výrok fakticky pravdivý, vzhľadom na skutočný charakter vzťahu je to lož. (Podľa 1Moj 20,12 bola Sáráj pravdepodobne Abramovou nevlastnou sestrou. Mali jedného otca, ale iné matky.) Lož pôsobí na neviditeľné vlákna manželskej siete veľmi deštruktívne. Javí sa síce ako zdanlivo nevinné východisko z problematickej situácie, ale z dlhodobého hľadiska celú vec komplikuje. Mám dojem, že v mojej kazateľskej praxi je toto tvrdenie takmer vždy pravdivé. (Prepáčte, pán doktor Plzák.)

Celý príbeh má zdanlivý happy end, ktorý však musí každému pozornejšiemu čitateľovi pripadať minimálne sporný. Sáráj vyslobodí z háremu iný statočný hrdina, nie ten, ktorý by mal. Posledné zostávajúce vlákna vzťahovej siete zachraňuje Hospodin. Kde bol Abram, keď šlo o česť jeho ženy? Text veľmi ironicky ponúka detailný zoznam toho, čo vďaka svojej žene získal – „ovce, dobytok, osly, sluhov, slúžky, oslice a ťavy“. Pisateľ ako keby chcel naznačiť, že Abramovi sa oveľa lepšie darilo zahnať výčitky svedomia, keď mohol spočítať novonadobudnutý majetok. Príbeh identifikuje aj ďalšieho ničiteľa manželskej siete – zameranie sa na vlastné potreby. V prípade Abrama a Sáráj sa tento ničiteľ prejavil primitívne materialisticky, ale nemusí to tak byť vždy. Pocit happy endu umocňuje rabínsky výklad, ktorý tvrdí, že Boží zásah prišiel skôr, než mohla byť česť Sáráj akýmkoľvek spôsobom dotknutá. Pre Abrama je to víťazstvo na všetkých stranách.

Nečakaným kladným hrdinom celého rozprávania sa mi vždy javil bezmenný faraón. A to napriek tomu, že v Biblii je faraón takmer vždy synonymom záporného hrdinu. Tento faraón je podvedený a následne potrestaný, aj keď morálna vina leží na Abramovi. Faraón svojou reakciou naznačuje, že by si Sáráj do háremu nebol vzal, keby bol vedel, že je vydatá (v.18). Či by to tak naozaj bolo, nevieme. V mojich očiach je faraón nevinná obeť a Boh mu krivdí. Prečo? Lebo musí zachrániť Sáráj,

manželku muža, s ktorým uzavrel zmluvu a z ktorého zamýšľala urobiť veľký národ. Zdá sa, že rany, ktoré dopadli na faraóna, nemali trvalý charakter. Vládca Egypta sa z nich čoskoro spamätal.

Abram napokon z Egypta odchádza nielen so svojou manželkou, ale aj s patričným ziskom. Nenechajme sa však oklamať. Morálna vina za celú situáciu spočíva na ňom. Zdanlivý happy end neznamená obnovenú sieť dôvery a intímnosti medzi manželmi. Je zrejmé, že keby Pán nezasiahol, všetky vlákna manželskej siete sa mohli potrhať. Som si istý, že aj keď Pán Boh zasiahol, Abram a Sárjaj si museli veľa vecí vysvetliť a obnoviť stratenú dôveru.

Veľmi rád by som túto svoju úvahu zakončil uistením, že keď pôjde do tuhého v živote každého páru, ktorý mal kresťanský sobáš a dostal požehnanie, Hospodin ako neviditeľný garant ich vzťahu zasiahne a všetko za nich zázračne vyrieši. Ale už z čias antických drám vieme, že takýto boh by sa nazýval *deus ex machina* – boh zo stroja. Náš Boh taký nie je. Náš Boh je živý Boh. Tento príbeh má pre nás iné, veľmi jednoduché poslanstvo. Ak chceme, aby krehké vlákna našich manželstiev vydržali, nemajme strach (alebo sa aspoň bojme spolu, pretože spolu môžeme strach premôcť), neklamme si a nikdy nevymeňme šťastie svojho partnera za vlastné potešenie. No a budme opatrní, pretože naše chyby sa môžu opakovať aj v ďalšej generácii.

Michal Balcar, M. A.
kazateľ CASD, učiteľ na AT1

Rodina v hojdacej sieti

Spomínam si, keď som ako malý chlapec kdesi prvýkrát videl hojdaciu sieť. Veľmi som túžil vyskúšať si, aké to je ľahnúť si do takej siete a hojdať sa zavesený medzi dvoma stromami. Keď sa mi neskôr toto želanie splnilo, zo začiatku to vôbec nebola taká zábava, ako som si predstavoval. Už len vyliezť do hojdacej siete si vyžadovalo značnú dávku šikovnosti a motorických zručností. Udržať sa v nej bolo istý čas na hranici mojich fyzických možností. To, aby si človek začal hojdaciu sieť užívať a neskončil v nej zamotaný alebo na tvrdej zemi pod ňou, si totiž vyžaduje skúsenosť a „grif“.

Manželstvo mi na začiatku tak trochu pripomínalo hojdaciu sieť. Novomanželia sa spravidla na manželstvo tešia (hoci tí opatrnejší ho niekedy uzatvárajú aj s určitými obavami). Ale dobre do neho nastúpiť, správne ho rozhábať a hlavne ho potom dlho udržať, to sa nie vždy a nie všetkým podarí. Keď sa do takej siete nešikovne zamotáte, môžete si pripadať ako nákup v sieťovke (teda v sieťovej taške, ktorú si asi pamätajú skôr tí starší – aj keď s modernými trendmi ekologického a bezobalového nakupovania vraj sieťovky opäť prichádzajú do módy). Zo sieťovky bolo obvykle pomerne ťažké čokoľvek vytiahnuť. Najmä menšie a tvarovo členitejšie predmety sa v nej dokázali tak zamotať, že niekedy vznikol celkom náročný hlavolam. Na druhej strane to bola mimoriadne praktická taška, pretože prázdna (teda v „zmrštenom“ stave) sa dala ľahko kdekoľvek schovať. V prípade potreby bola pripravená rozťahnuť sa do nečakanej veľkosti a pojať značne objemný nákup.

Práve pružnosť siete je to, čo manželstvo a rodina tak veľmi potrebujú. Zároveň to však v sebe skrýva aj určité riziká. Kto svoje telo dokáže prispôbiť pružnosti hojdacej siete, môže si vychutnávať príjemné hojdanie a kolísanie. V opačnom prípade zažijete nepríjemný pocit nestability alebo dokonca ohrozenia. Podobne aj manželstvo a rodina si vyžadujú schopnosť prispôbovať sa a učiť sa spolu žiť s ďalšími blízkymi ľuďmi. Ak sa rodinná sieť podľa mienky niektorých nedokáže dostatočne prispôbovať ich vlastným individuálnym potrebám a očakávaniam, mnohí sa pokúšajú z tohto zväzku vystúpiť. Majú pocit, že ich sieť buď nedostatočne drží, alebo naopak príliš obmedzuje. Čo niekoho chráni a istí, to iného tlačí a zväzuje. Jeden považuje hojdanie za uvoľnenie a relaxáciu, pre druhého sú to nepríjemné výkyvy, ktoré mu nerobia práve najlepšie.

Hojdacía sieť vie dokonale uspokojiť jednu z prirodzených ľudských potrieb, ktorú poznáme od raného detstva. Väčšinu detí hojdanie upokojuje. Základná potreba bezpečia je tu navyše umocnená tým, že sieť je zavesená pomerne vysoko nad zemou. Indiáni používali sieť ako ochranu pred nebezpečnými živočíchmi (napr. mravcami, ktoré ich štípali). Je však nutné naučiť sa správne ju používať. Teda naučiť sa v nej správne „udržať“. Znamená to učiť sa pracovať s vlastnou rovnováhou, učiť sa synchronizovať rovnováhu s ďalšími ľuďmi, ktorí sú v sieti s nami, učiť sa ovládať dynamiku spoločného pohybu, podržať sa, keď niekomu hrozí, že zo siete vypadne. Niekedy je dokonca nutné poškodenú sieť spoločne opraviť, aby mohla ďalej slúžiť. V tom všetkom je, myslím, obraz manželstva ako hojdacej siete dosť výstižný.

Je tu ešte jedna dôležitá otázka: Na čom je naša manželská alebo rodinná sieť zavesená? Kto niekedy zažil pád z hojdačky zavesenej na spráchnivenom konári, vie, o čom hovorím. Manželské a rodinné vzťahy visia predovšetkým na spoločne zdieľaných hodnotách. Pre bezpečné prežitie je dôležité, aby to boli hodnoty dostatočne spoľahlivé a pevné (asi ako pevne zakorenené stromy alebo dobre postavené stĺpy, medzi ktorými sa oplatí sieť natiahnuť). Ako kresťan môžem jednoznačne odporučiť hodnoty docenené samotným Bohom. V Biblii sú predstavené rôznym spôsobom a vykreslené v rôznych obrazoch a príbehoch. Niektoré sú priamo vymenované, napr. v Liste Galatským pod označením „ovocie Ducha“. Dočítame sa tam, že k týmto hodnotám patrí láska, radosť, pokoj, trpezlivosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť a sebaovládanie. Zamyslite sa a sami zväžte, či stojí za to zavesiť vaše manželské a rodinné vzťahy na takéto hodnoty. Práve ony totiž z psychosociálneho hľadiska udržujú ľudskú pospolitosť a posilňujú rodinnú súdržnosť (kohéziu) tým, že umožňujú vytvárať stabilné a pevné väzby medzi jednotlivými príslušníkmi sociálnej skupiny. Tak vzniká veľmi pevná sieť, ktorá aj v kritických situáciách udrží nielen samotné manželstvo a rodinu, ale neraz aj ich blízke okolie. Hoci týmito hodnotami väčšina spoločnosti dnes skôr pohrda, nie sú známe prakticky žiadne podobne účinné alternatívy. Napríklad aj v obsahu etickej (alebo prosociálnej) výchovy, ktorá sa vyučuje na niektorých školách, nenájdeme v podstate nič iné. Je to asi tým, že ich garantom, udržiavateľom a zdrojom je Boh, ktorý človeka stvoril a naše potreby pozná lepšie, ako my sami.

To, čo píšem, poznám z vlastného manželstva a rodinného života. Aj po dvadsiatich piatich rokoch je to pre mňa stále oveľa príjemnejší zážitok než ono splnené detské pranie vyskúšať si hojdaciu sieť, ktorú som videl u jedného kamaráta. Boli okamihy, keď som musel vyvinúť rovnaké úsilie na udržanie pohody v manželstve a rodine, aké som musel vyvinúť v detstve, aby som sa udržal vo vysníva-

nej hojdacej sieti. Som presvedčený, že rozhodujúci vplyv na kvalitu a trvácnosť manželstva a rodiny má práve túžba a chcenie. No v manželstve nestačí, aby túžil a chcel iba jeden – musia chcieť obaja (a v početnejšej rodine všetci). Len tak môže byť manželstvo pre partnerov (a rodina pre svojich členov) viac relaxáciou než utrpením. Aj keď človek túžiaci po odpočinku môže považovať hojdaciu sieť zavesenú medzi stromami za pomerne vratkú, nestabilnú alebo dokonca nespoľahlivú náhradu pevnej komfortnej postele, nemálo ľudí na tejto planéte ocenilo jej prednosti v situáciách, keď práve pevné a na zemi postavené lôžko neponúkalo bezpečný a pohodlný odpočinok. Podobne je to aj s manželstvom. Nenechajme si nahovoriť, že je to už nmoderná, nefunkčná a dávno prekonaná inštitúcia, ktorá postmodernému a postfaktickému človeku nemá čo ponúknuť. Manželstvo je dar, ktorý sa potrebujeme naučiť správne používať.

PhDr. Josef Slowík, Ph.D.

*špeciálny pedagóg
vysokoškolský učiteľ
lektor, poradca*

Najkratšie trvajúce _____ manželstvo v Biblii. Chránené, alebo lapené?

Úvodný text:

Kniha sudcov 14. kapitola

Keď som zbežne prezrel texty o všetkých manželstvách v Biblii, uvedomil som si, že mnohé neboli funkčné. Musím tiež dodať, že tie, ktoré by mohli byť pre nás inšpirujúce, boli skôr výnimkou. Samého ma to veľmi prekvapilo. Možno by sme sa chceli práve v tomto týždni pozrieť na manželstvá, ktoré by pre nás mohli byť vzorom. Ja som sa však rozhodol vybrať jedno z najkontroverznejších manželstiev, ktoré nevydržalo ani do konca svadobnej hostiny. Možno už tušíte, kam mierim. Áno, ide o Samsona a Filištínku z Timny.

Na konci 13. kapitoly Knihy sudcov sa dozvedáme, že chlapec Samson rástol a Pán mu žehnal. Mimochodom, ja by som si Božie požehnanie predstavoval inak. Hneď prvý príbeh, ktorý vzápätí čítame, nás vtiahne do situácie, keď sa Samson zamiloval mimo svojho „revíra“ – vybral si pohanskú dievčinu. Jeho rodičom sa to samozrejme nepáčilo. Nielen preto, že Izraeliti to mali zakázané (Dt 7,3.4), ale uvedomovali si tiež, že ich syn mal splniť zvláštne poslanie. Možno by sme to mohli zdôvodniť aj tým, že bol Božím zasvätencom (Sud 1,7), a teda mal byť vzorom pre ostatných izraelských chlapcov. Tento náš spôsob uvažovania však mení dodatok vo verši 4: „Jeho otec a matka nevedeli, že to pochádza od Hospodina.“ Samsonovi sa zapáčila Filištínka zrejme preto, aby vďaka nej ľahšie porazil nepriateľov (Filištíncov), ktorí vládli nad Izraelom a ohrozovali ho (v. 4). Ale to je iný príbeh.

V situácii, o ktorej chceme uvažovať, Samson vystupuje ako zanovitý mladík, ktorý si nedá povedať. Dvakrát po sebe čítame (v. 3 a 7), že Samson považoval vyvolenú dievčinu za tú pravú. Jeho rodičia vedeli, aké nebezpečenstvo predstavuje pre izraelského muža pohanská žena, ale podvolili sa jeho želaniu. A tak sa zakrátko vybrali dolu do Timny, aby dohodli sobáš.

Samson mal hneď na svadobnej hostine príležitosť zistiť, aká pochybná bola jeho voľba. Žena, ktorú pokladal za „tú pravú“, sa priklonila na stranu svojich priateľov, a teda proti svojmu mužovi.

Keď dej skrátim, už vo štvrtý deň svadobnej hostiny sa novomanželka snaží zo Samsona podvodom vymámiť odpoveď na hádanku, ktorú dal hosťom (družbom). Tí sa so Samsonom stavili o 30 košiel a 30 sviatočných šiat. Keby prehrali, po svadbe by museli odísť s hanbou len v spodnej bielizni, a to samozrejme nechceli. Vo verši 16 vidíme, ako sa ho žena snaží citovo vydierať. Neskrývane dáva najavo, že blaho filištínskych mužov je pre ňu cennejšie než stabilita a budúcnosť ich vzťahu. Jej naliehanie bolo také neodbytné, že po troch dňoch jej Samson prezradil odpoveď. Celá slávnosť sa skončila fiaskom. Samson sa vrátil domov a jeho žena sa stala manželkou jedného z jeho družbov (v. 20).

Tento týždeň hovoríme o manželstve v sieti. Túto tému môžeme chápať z pozitívneho, ale aj negatívneho pohľadu. Z pozitívneho pohľadu by sme mohli zdôrazniť potrebu vzťah chrániť, starať sa oň a rozvíjať ho. Na druhej strane však vieme, že vo vzťahu sa skôr či neskôr vyskytnú problémy, ktoré treba riešiť. Ideálne by bolo predchádzať im. Pre bezpečie našich manželstiev je preto potrebné natiahnuť záchrannú sieť, ktorá nedovolí, aby sa vzťah zničil, aby do neho vnikol niekto ďalší, poprípade niečo, čo by vzťah ohrozilo.

Od začiatku rozprávania Samson pôsobí dojmom zázračného dieťaťa. Izrael je v tom čase podrobený Filištíncom. V niekoľkých opísaných epizódach Samson pobije Filištíncov a stáva sa vodcom Izraela. Samson potom súdil Izrael 20 rokov (Sud 15,20). Príbehy, ktoré opisujú jeho život, v nás budia dojem, že sa neustále ocitá v nejakej sieti – v sieti žiadostivosti, vášne, pomsty, ohrozenia života, intríg nepriateľov, podvodu a lži. Ani jeho prvý, ani druhý vzťah nemali veľkú nádej na prežitie (Sud 16,4). Samson sa hneď na začiatku ocitol v sieti citového vydierania. Asi nemusíme pripomínať, že vzťah, ktorý nie je založený na dôvere, nemá príliš veľkú budúcnosť. Práve to je pre nás silným poučením, ktoré vyplýva z toho, akým spôsobom Samson nadväzoval vzťahy.

Samson bol bezkonkurenčne veľký silák – a to nielen vo svojej dobe. Napriek tomu, že bol silnejší ako ktokoľvek iný, napokon bol premožený. Najbližšia osoba, ktorá ho mala chrániť, v hlavnej miere prispela k tomu, že bol doslova lapený a ocitol sa v reťaziach. Bol ostrihaný, oslepený a skončil ako otrok v mlyne (Sud 16,21).

Nechcem teraz riešiť to, či úlohu, ktorou ho Boh poveril, splnil na sto percent alebo len sčasti. Samson bol veľmi nadaný človek. Jeho život však negatívne ovplyvnili neviazaná sexuálna túžba, nespútaný život bez pravidiel a do tretice využívanie darov a charizmy bez pevného hodnotového systému. Samson mal skvelé predpoklady, ktoré však neskutočne premárnil.

Bol by som rád, keby sme si uvedomili, že každé manželstvo je úžasne obdarané. Možno sme si tieto dary prestali všimáť, oceňovať ich a rozvíjať. Snažíme

sa náš vzťah chrániť alebo nám zo vzťahu niekde uniká energia? Dokážeme sa spolu zdieľať a prežívať vzájomnú intimitu alebo porušujeme vzájomnú zmluvu, záväzky a istoty, ktoré sme si slúbili? Možno riešime stále tie isté spory, ktoré nás zaťažujú a unavujú. Nedokážeme doceniť partnerovu službu v náš prospech. Bojíme sa jeden pred druhým otvoriť. Radšej chceme žiť „slobodne a spontánne“, pretože v tom vidíme hlavnú hodnotu života. Alebo sme sa rozhodli naše vzťahy chrániť a starať sa o ne?

Hovorte spolu o tom, čo ničí vašu ochrannú sieť v manželstve. Môže to byť nezáujem jedného o druhého, množstvo práce a povinností či neochota byť voči partnerovi otvorený (čitateľný). U mužov to môže byť nezvládnutý hnev a pokušenie pornografie; u žien potlačené emócie, zdieľanie dôverných záležitostí z manželstva s kamarátkami (sťažovanie si na manžela) alebo vyzývavé konanie. Muži môžu vo vzťahu zabúdať na romantiku, prejavy lásky a pozornosť voči žene. Naopak, ženy, ktoré to so svojim mužom už vzdali, mu nevedia vyjadriť, že je chlap, že si ho vážia a sú naňho hrdé. Urobte si čas na rozhovor a porozprávajte sa o tom. Prípadne si stiahnite test „miniaudit vášho vzťahu“ (materiál č. 14 na stránkach: <http://mss.casd.cz/kd/?otevrit=materialy>), každý zvlášť si ho vyplňte a potom o výsledkoch spolu diskutujte.

Urobte nejaké nové rozhodnutie, ktoré začnete od tohto týždňa vo vašom vzťahu realizovať. Verím, že nechceme, aby naše manželstvo bolo lapené, ale chránené. Chceme, aby plnilo zámer, ktorý mal Boh s manželstvom na samom začiatku.

Martin Žůrek, B.Th.

kazateľ CASD

*vedúci oddelenia adventistickej
služby rodinám pri MSS CASD*

Zamotaná sieť

---

medzigeneračných vzťahov

Asi pred pár dňami som hovoril s dvoma ženami. Staršia mala dve relatívne úspešné deti. Nebola z nich však nadšená. Syn mal totiž dcéru s trochu podivnou ženou. Na túto dcéru bol príliš upnutý a kvôli nej nebol schopný rozísť sa s onou ženou a založiť si normálnu rodinu. Trochu mi to pripomínalo film Čas sluhov. Dcéra, rovnako ako syn, pracovala, takže v tomto smere bolo všetko v poriadku. Tiež však patrila medzi nerozmnožitelných, úspešných, krásnych mladých ľudí s „prechodenými“ vzťahmi. Inými slovami matka týchto dvoch dospelých ľudí zreteľne trpela nedostatkom vnúčať a detí. Syn i dcéra jej robili starosti. Bolo vidno, že v myšlienkach s nimi trávi až nezdravo veľa času. Nepotešilo ju ani to, keď som ju ubezpečoval, že napriek tomu patrí medzi tzv. „úspešných rodičov“, keďže obe jej deti chodia do práce.

Druhá žena bola o 15 rokov mladšia. Mala úplne opačný problém. Mala už tri deti a zrazu zistila, že je tehotná. Nenávidela manžela, ktorý chcel, aby si dieťa nechali. Mala pocit, že bola „znásilnená“ a že je tlačaná do niečoho, čo naozaj nechce.

Napadlo mi, že by bolo dobré tieto dve ženy zoznámiť. Tá, ktorá má iba dve deti, by mohla porozprávať tej s tromi malými deťmi, aké to bude o pätnásť rokov, keď budú deti zrazu preč. Človek má pred sebou možno tridsať rokov života a nevie, čím ich zaplniť, keďže zarábanie peňazí ho v tom veku už tak nevzrušuje. Aj to tzv. užívanie si je akési prázdne a jalové, ak musíte len sami, bez vnúčať „civieť“ na nejaký hrad či inú pamätihodnosť. My psychológovia však nefungujeme ako zoznamovacia kancelária.

Ako teda sprostredkovať mladšej žene či dospelaj dcére tieto skúsenosti? Aj ich budú pravdepodobne o 15 alebo 30 rokov trápiť podobné problémy. Téma, ktorej sa teraz venujeme, sa nazýva transgeneračná spätná väzba. Vďaka nej si tí rozumnejší z mladšej generácie dokážu trochu predstaviť, ako budú uvažovať o niekoľko dekád. Dobre to ilustruje nasledujúca situácia z jednej rodiny: Syn nie je ktovieako spokojný so svojím životom. Ani otec nie je spokojný so svojím synom. Ale skúsenosť otca hovorí: „Aj tak je dobré oženiť sa a mať deti.“ Otec sa líši od syna v podstate len tým, že je o 20–30 rokov starší. Preto mu môže sprostredkovať to, čo si on vo svojom veku nedokáže predstaviť, totiž pohľad na život a hodnoty, ktoré budú pre neho dôležité o tridsať rokov.

Moja generácia mala problém, že následkom blahobytu a vplyvu digitálnych médií sa dramaticky posunul vek prvorodičiek – približne z dvadsať na tridsať rokov.

Naša generácia teda prechádzala tým, čo moji rodičia vôbec nepoznali – a to boli „prechodené“ vzťahy. Mysleli sme si, že sme oveľa múdrejší než generácia pred nami. Čo nám môžu radiť, veď dnes je všetko iné!? Lenže ono to až také iné nebolo. Bolo to len o pár rokov posunutú a malo to následky, o ktorých nikto netušil.

Hlavným následkom je masívna rozvodovosť spojená s nedostatkom detí v neskorej dospelosti a starobe. Nedostatok detí je trauma, o ktorej sa väčšinou veľmi nahlas nehovorí, podobne ako o neplodnosti či nepodarených deťoch. S týmito postihnutiami sa len potichu žije. Bolesť sa zakrýva, pretože ľudia majú potrebu budovať si pred okolím obraz neohrozeného človeka.

Nedostatok detí

Keď budete vo väčšej spoločnosti, povedzme 20 ľudí, skúste si urobiť tento jednoduchý test: Vezmite si notes a každému položte dve otázky: Koľko máte detí? Koľko detí ste chceli mať? Odpovede si zapíšte (pozri tabuľku).

<i>Koľko máte detí?</i>	1	3	3	1	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	0	0	3
<i>Koľko detí ste chceli mať?</i>	2	3	4	2	2	3	4	4	2	3	3	3	3	4	1	3	3
	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(2)	(2)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(3)			

17 účastníkom kurzu chýba 16 detí. Ani jeden nemá viac detí, než chcel mať.

V tejto tabuľke je príklad jednej skupiny. V priemere to vychádza tak, že na jedného človeka chýba jedno dieťa. Len zriedka natrafím na ľudí, ktorí povedia: „Chcela som mať dve deti a mám štyri.“ Bežne sa stretávam skôr s odpoveďami: „Chcela som tri deti a nemám žiadne.“ Teoreticky by mal byť približne rovnaký počet tých, ktorí hovoria, že majú viac detí ako chceli, ako tých, čo hovoria, že ich majú menej. Táto asymetria, ako každá iná systematická chyba, napovedá, že tu máme dočinenia so životnou ilúziou, totiž že ľudia nevedia zaobchádzať s antikoncepciou alebo s tzv. plánovaným rodičovstvom. Tak dlho plánujú svoju rodičovskú identitu, až sa „prepočítajú“.

Túto ilúziu spravádza kľúčovité lipnutie na presnom počte detí. Jedno dieťa je žalostne málo; dve deti sú presne to, čo chcem; tri sú tragédia, takže musím ísť na potrat. Malú toleranciu vidíme aj v čase. Život mladej ženy sa skladá z dvoch

modlitieb. Do tridsiatky: „Pane Bože, len nech neotehotniem!“ Potom okolo svadby je asi pol roka pauza. A zanedlho prichádza na rad druhá modlitba: „Pane Bože, nech už konečne otehotniem!“ V prvom období sa dieťa vníma ako tragédia a ženy chodia na potraty. V druhom období sú tragédiou spontánne potraty. Za to, čo sa v prvom období zabíja, dávajú neskôr ľudia milióny. Aj tu by sme potrebovali transgeneračnú spätnú väzbu. Aby tí starší odovzdali mladším skúsenosť, že je lepšie mať deti skôr, ba ich mať aj viac, než sme chceli, ako nemať žiadne alebo menej, než sme chceli. Skúsenosť hovorí, že viac bolí nemať deti, než ich mať o niekoľko viac.

Nepodarené deti

Možno horšie, ako nemať žiadne dieťa, je zažiť totálne výchovné fiasko: dvadsať rokov investujete všetku svoju energiu do detí, o ktoré potom prídete. To dnes väčšinou neznamená, že zomrú, ale že sa akosi nevydaria. Na takúto stratu dieťaťa sú rodičia pripravení ešte menej než na neplodnosť. Túto oblasť strážia silné psychické obrany – popretie a vytesnenie. Ak niekto príde o dieťa, okolie to interpretuje ako jeho vinu s tichým pochabým dodatkom: Mne by sa to nemohlo stať.

Existuje zaujímavá jazyková asymetria. Zamyslite sa: Ako sa volá dieťa, ktoré príde o rodičov? Áno, to všetci vieme – sirota. A ako sa volajú rodičia, ktorí prídu o dieťa? Tu sme v koncoch, pretože rodič, ktorý prišiel o dieťa, sa volá rodič. Kedysi každý rodič prišiel o nejaké dieťa, a tak neexistovala jazyková potreba zaviesť nový termín. Táto kuriozita nám pripomína, že na stratu dieťaťa je potrebné byť pripravený.

Štatistiky sú v tomto smere dosť tragické. A opäť, vezmite si diár a spýtajte sa ľudí: S koľkými členmi z vašej primárnej rodiny (otecko, mamička, súrodenci) máte veľmi narušenú alebo úplne prerušenú komunikáciu? Výsledky ukazujú, že okolo tridsať percent dospelých synov sa vôbec nestretáva so svojím biologickým otcom. Preto je potrebné počítať s tým, že ak máte úplne bezproblémové, funkčné manželstvo, nevydarí sa každé desiate dieťa. Ak žijete v záťažových podmienkach, to znamená prechádzate rozvodovým konaním alebo máte deti v pes-túnskej starostlivosti, prídete o tretinu až polovicu detí. Pri vysoko konfliktných rozvodoch je to viac ako polovica detí, a to z úplne logického dôvodu: Každý, kto sa s takýmto rozvádžajúcim párom stretne, sa musí rozhodnúť, na čiu stranu sa pridá. Týka sa to aj detí. Aj ony sa musia rozhodnúť, či budú s oteckom a zavrhnú mamičku, alebo naopak (Oidipov komplex; odcudzený rodič). Nie je dovolené byť

neutrálny. Preto deti v týchto rodinách, podobne ako v pestúnskej starostlivosti, dospievajú skôr a opúšťajú rodinu hneď po puberte. Často rodičov zavrhnú alebo sa obom rodičom odcudzia.

Pred rozvodom stačí jeden vysávač, po rozvode treba prikúpiť druhý. Ako sa prikupujú deti? Bitkou o deti? Boj o deti má práve opačný efekt – prideme o ne. Navyše nie sme schopní zaobstarať si ďalšie. Výsledkom je samota alebo samota s bonusom, ktorej sa hovorí mamahotel, tzn. krmíme jedno jediné skrachované dieťa v rezervácii.

Transgeneračná spätná väzba alebo morálka

Skúsenostiam, ktoré odovzdáva staršia generácia mladšej, sa kedysi hovorilo morálka. Boli to zásady a normy ukazujúce, ako si nezničiť život, teda neklamať, nekradnúť, nebyť neverný... Áno, morálka sa trochu zmenila, ale o to viac potrebujeme usmerniť mladých ľudí, aby nedopadli tak, ako naša namyslená generácia. Generácia s miliónovými majetkami, ktoré nemáme komu odovzdať. Postupne sa ako kabanos posúvame do liečební, LDCH (Liečebňa pre dlhodobo chorých) a hospicov, ktorých je málo a podmienky v nich rozhodne nie sú lákavé. Jedno, maximálne dve deti nie sú psychicky pripravené postarať sa o starnúcich, spoločne rozvedených rodičov, ktorým bývajú navyše veľmi často psychicky odcudzení.

Na jednej strane táto ateistická spoločnosť vyznáva evolúciu, no na druhej strane sa evolučne rozhodne nespráva. Evolučný štandard bol vždy – lovci, zberači, starovek či stredovek – 3 až 4 deti na jeden pár. Dnes máme 1,3 dieťaťa na ženu. Nie sú to len čísla. Sú to osobné tragédie, ktoré sa množia ako na bežiacom páse a postihujú desiatky percent populácie. Aj keď možno nesúhlasíte s každým slovom, ktoré som tu napísal, skúste sa niekedy zastaviť a dať si odpoveď na otázku: Akú transgeneračnú spätnú väzbu by mala naša generácia odovzdať generácii, ktorá prichádza po nás, aby sa aspoň niektorí vyhli všetkým tým hlúpostiam, ktoré sú charakteristické pre dnešné dobu?

PhDr. Mgr. Jeroným Klímeš, Ph.D.
psychológ, rodinný poradca

Rodina v sieti

Úvodný text:

Prvá Samuelova kniha 2,27–30

Pod pojmom sieť si väčšinou predstavíme rybárske bárky na morskom pobreží, pohľad na nekonečnú vodnú hladinu a krik čajok. Na každej lodi je uložená sieť pripravená na nový lov. Je veľa druhov sietí. Rybári si vyberú takú, ktorá nepoškodí úlovok, no zároveň rybám znemožní únik na slobodu. Aj v medziľudských vzťahoch sa vyskytujú rôzne siete, ktoré bránia človeku dozrieť na zodpovednú, a pritom slobodnú osobnosť. Po celé stáročia pozorujeme na jednej strane sieť autoritatívneho, tvrdého obmedzovania a na druhej strane sieť anarchie, bezbrehosti, nedôslednosti alebo voľnosti. Možno sa nám zdá, že hovoriť o „sieti voľnosti“ je protirečenie. No každá anarchia bez rozumných hraníc sa pre jej pôvodcu stane po čase sieťou, do ktorej sa sám chytí. Či je v súčasnej dobe viac autoritatívneho prejavu alebo voľnosti, nech zväži každý sám. Tieto extrémny sú aktuálne najmä vo vzťahu medzi partnermi a vo vzťahu rodičov k deťom. V živote jednotlivcov, aj celých národov sa dejiny extrémov odohrávajú spôsobom „od kandelábru k múru, ako opilec“, ako konštatuje T. G. Masaryk.

Pri uvažovaní o sieti anarchie a bezbrehej voľnosti sa pozrime na rodinu, ktorá žila pred vyše 3100 rokmi. Boli to časy národného nepokoja, neistoty, politických sporov, migrácie pobrežných národov a Aramejcov, keď Egypt, Babylon ani Asýria nevládli pevnou rukou. V meste Šilo vtedy žil kňaz Éli, ktorý svojim synom Chofnimu a Pinchasovi tiež nevládol pevnou rukou. Éli ako veľkňaz Izraela prejavoval úctu Bohu, bol poctivý pri bohoslužbe a verne slúžil všetkým, ktorí prišli do svätyne uctievať Hospodina. Jeho synovia, nástupcovia v kňazskom úrade, však nerešpektovali pravidlá bohoslužby. Prijímali od ľudí dary, ktoré neboli určené im. Okrádali pútnikov, ktorí prichádzali do chrámu. Dokonca mali pomer so ženami, ktoré prichádzali do svätyne slúžiť. Preto si ľudia prestali vážiť obetné služby a začali si zľahčovať kňazský úrad. Éli ako znalec zákona vedel, že služobníci, ktorí takto znesväcujú svätyňu, musia byť potrestaní. Sám sa však obával vystúpiť proti vlastným synom. Keď zostarol a sťažnosti na službu v chráme zosilneli, oslovil synov a vytkol im, že vedú ľud k zločinom a neprávosti. Ale mladí muži si z toho nič nerobili. Na svojej ceste vydierania a obohacovania zašli príliš ďaleko. Vtedy prišiel k Élimu Boží posol a povedal mu: „Prečo vo svojej chamtivosti znevažujete obeť v chráme a privlastňujete si dary, ktoré vám nepatria? Svojim synom si preukazoval väčšiu úctu než mne. Privlastňovali ste si obeť, ktoré ľudia priniesli.“

Tvoj rod vyhladím a ty odídeš s plačom.“ Tak sa aj stalo. Synovia naraz zahynuli a truhlu s Božím zákonom ukradli nepriatelia. Keď sa starý, slepý a smútiaci deväťdesiatosemročný Éli dozvedel, čo sa stalo, premohla ho úzkosť. Spadol zo stoličky, zlomil si väz a zomrel. (1Sam 1–4)

Aký človek bol vlastne Éli? Je predstavený ako Boží muž, ktorý vie, čo je správne, a nedopúšťa sa nepravostí a zločinov, ktoré páchali jeho synovia. Pri ich výchove bol však príliš benevolentný. Poskytol im priestor, aby mohli robiť to, čo sa im páči. Takýto výchovný prístup je spočiatku veľmi pohodlný. Nemusíte sa starať, čo deti robia, na čo sa pozerajú alebo s kým sa stretávajú. Rodičia sa môžu venovať svojej práci alebo obľúbeným koničkom. Takáto slobodomyselná a chaotická rodina možno svojim členom spočiatku vyhovuje. Je však otázkou času, kedy niektorý jej člen začne posúvať hranice a ovládať ostatných. Pretože rodičia nedokázali svojim deťom určiť mantinely, je nepravdepodobné, že teraz dokážu čeliť rozpínavému správaniu svojho dieťaťa, ktoré sa učí vydierať svojich živiteľov. Spočiatku možno použije techniku prosebných očí, neskôr prepracovanú psychológiu na základe skúsenosti za kým ísť a kedy dotyčného človeka osloviť, aby uspokojilo svoje potreby. V dospelosti možno použije aj násilie. V našom príbehu sa otec svojim synom nevzoprel. Keď nebeský posol vyjadril, že znevažujú obeť, v oslovení použil množné číslo. Éli ako veľkňaz si musel uvedomiť, že zodpovednosť za službu vo svätyni spočíva na ňom.

Ani mu nenapadlo poukázať na synov, s ktorými si nevedel poradiť, alebo sa vyhovárať, že on tak nerobí, že na vine sú tí druhí. Ako často však sú ľudia schopní zvalovať vinu na partnera alebo školské zariadenia. Ale ako revíznemu technikovi nenapadne zvalovať zodpovednosť za schválené nefunkčné zariadenie na robotníkov alebo stavbyvedúcemu za zle postavený dom na svojich podriadených, tak sa rodičom nepodarí zbaviť zodpovednosti za nepodarené deti. Aj keď sa môžu vyhovárať na genetiku, učiteľa alebo vplyv kolektívu, najväčšie formujúce pôsobenie stále spočíva v ich výchove. Keď sú deti malé, musia mať jasné pravidlo „smieš – nesmieš“. Je potrebné, aby v tom boli obidvaja rodičia dôslední. Keď jeden nesúhlasí s výchovnou metódou partnera, pred deťmi ho nesmie podraziť, ale vždy (hoci so zaťatými zubami) zachovať jednotu. Potom v súkromí si môžu manželia vydiskutovať, ako zosúladiť svoje odlišné názory. Každý rodič vie, ako majstrovsky dokážu deti využiť rozdiely v postoji otca, matky alebo starých rodičov. Naše ratolesti potrebujú mať jasné hranice. Aj keď sa tvária, že im voľnosť vyhovuje, stanovené pravidlá, poriadok udržiavaný s láskou, aj obmedzenia i práva, ktoré sa týkajú všetkých členov rodiny, im poskytujú istotu v prítomnosti a neoceniteľnú prípravu na sebaovládanie v budúcnosti. Keď sú deti väčšie, je potrebné im stále

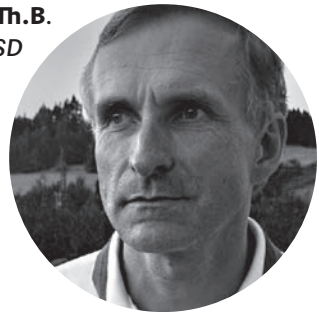
viac vysvetľovať, prečo sú stanovené práve takéto pravidlá a prečo sú užitočné. Napokon, aj ony ako členovia rodiny sa môžu podieľať na zmene pravidiel, pretože pravidlá platia pre všetkých. Pravidlá nie sú smerované iba zo strany rodičov voči deťom. S vekom detí a zmenami, ktorými rodina prechádza, sa pravidlá môžu meniť. U dospelujúcich detí nejde ani tak o to, ako konajú, ale skôr ako rozmýšľajú. Ak totiž budú správne myslieť, budú aj správne konať, proklamuje austrálsky psychológ a manželský poradca Bryan Craig. Samozrejme, aby deti správne rozmýšľali, na tom je potrebné pracovať od útleho detstva. Príde čas, keď už nebude nutné dospelujúceho človeka usmerňovať, pretože bude pripravený opustiť domov a obstať v živote bez podpory rodičov. Ak to tak nie je, je to vina otca a matky. Aj keby manželia vôbec nevedeli, ako vychovávať deti a nemali by ani žiadne vedomosti a skúsenosti s výchovou, pre zdarný vývin svojich detí urobia najlepšie to, že sa budú mať radi. Keď budú ich deti vidieť, ako citlivo, s úctou a zodpovedne sa otecko a mamička správajú k sebe navzájom, nebudú v dospievaní tolerovať znižovanie latky vo vzťahu medzi chlapcom a dievčaťom, ale budú túžiť po známosti, ktorá bude aspoň taká kvalitná, ako to videli doma u svojich rodičov.

Aký vzor videli v našom príbehu synovia vo svojom otcovi, izraelskom veľkňazovi? Akým vzorom im bola ich matka? Stará zmluva o Éliho manželke mlčí. Pravdepodobne ani ona nedokázala určiť správne výchovné hranice, rovnako ako to nedokázal ani jej manžel. Pri výchove nestačilo, že synovia videli otca vykonávať povolanie podľa pravidiel. Nestačilo ani to, že sa na neho návštevníci svätyne nestožovali. Chýbal im osobný príklad, vďaka ktorému by sa naučili správne konať aj vo svojej službe.

Jeden zo spôsobov, ako to dosiahnuť, je vytvoriť zoznam činností a služieb, ktoré sú potrebné pre chod domácnosti a na ktorých sa majú všetci podieľať. Rodičia majú viac povinností (zaistiť stravu, prať, žehliť, kúriť, nakupovať...) než deti (ráno vstať do školy, učiť sa, napísať si úlohy, pomôcť v domácnosti...). Na prvé miesto zoznamu služieb poskytovaných deťom je dobré dať to, čo by najcitelnejšie chýbalo, keby bol rodičovský servis prerušený. Môže to byť napríklad prístup na internet alebo používanie mobilu. Keď deťom predstavíme zoznam, vysvetlíme im, že ak sa v určitý čas nebudú učiť do školy alebo nevykonajú pridelenú domácu prácu, nebudú mať prístup na internet dovtedy, kým si znovu nezačnú plniť svoje povinnosti. Takýto prehľad je úplne praktický, zrozumiteľný a funkčný. Každý člen domácnosti má určené svoje povinnosti. Prestáva dohadovanie o tom, čo kto urobil alebo neurobil. Jednoducho, keď jedna strana nesplní určitý záväzok, ani druhá strana nebude poskytovať obvyklý servis. Tak je tiež možné vyhnúť sa náhodnej, nedôslednej výchove a spojiť poriadok s prejavom láskyplného prijatia. Vyhnete

sa extrémom, ktoré sledujeme v medziludských vzťahoch i v dejinách národov, a budete budovať vyváženosť medzi spravodlivosťou a milosťou. Preto predsa prišiel Ten, ktorý rozdelil čas na *pred naším letopočtom* a *nášho letopočtu*: Predstaviť pravdu a priniesť obeť za záchranu ľudstva. Právě šťastie je výsledkom nesebeckej lásky k blížnym. Život večný je v tom, „aby poznali teba, jediného pravého Boha, i toho, ktorého si poslal, Ježiša Krista“ (Ján 17,3).

Aleš Zástěra, DiS, Th.B.
kazateľ CASD

Modlitba ako ochranná sieť manželstva

**V každom čase v Duchu proste vo všetkých modlitbách a prosbách.
Pritom bďte so všetkou vytrvalosťou a prosbou za všetkých svätých.**

List Efezanom 6,18

Aký paradox?! Pred svadbou sme si mysleli, že si berieme najúžasnejšieho človeka (muža či ženu) na svete. Po svadbe máme pocit, že s ním (s ňou) nevydržíme, ak sa nezmení. Aspoň trochu.

Pripomína mi to jeden starý vtip: Žena si myslí, že muž sa po svadbe zmení. Ale on sa nezmení. Muž si myslí, že žena sa po svadbe nezmení. Ale ona sa zmení.

Sila modliacich sa manželov nemá byť v tom, aby získali kontrolu jeden nad druhým. Nerobme si zbytočné nádeje. V skutočnosti je to naopak. Musíme sa vzdať všetkých mocenských nárokov, ktoré v sebe máme. Ruku na srdce, kto z nás nemal nikdy pocit, že ten druhý to nezvládne? Keby mu ona nepovedala, tak on nie je schopný vziať si ani vreckovku do vrecka. A keby jej on neporadil, tak ona nikdy nedôjde do cieľa.

Keď žena neverí, že muž veci zvládne, je to pre neho ťažká rana. V každom mužovi totiž drieme srdce rytiera, ktorý chce pre svoju krásku vybojovať víťazstvo! A ak muž pochybuje o svojej žene, ničí v nej túžbu byť pre neho najlepšou a najkrajšou kráľovnou jeho srdca. Skúsme si predstaviť, aký pokoj nás naplní, keď sa vzdáme zodpovednosti za druhého a v modlitbe ho odovzdáme nebeskému Otcovi.

Často sa stretávame s preťaženými ženami. Preberajú zodpovednosť a úlohy, ktoré od nich nikto nežiada. „Keby som ja na to nedohliadla..., nepamätala..., všetko nezariadila...“ V skutočnosti ide o kontrolu a moc nad ostatnými. Muži prežívajú frustráciu z toho, že ich úloha ako mužov, manželov a otcov stráca svoj zmysel a v podstate sú nepotrební.

Manželstvo a rodina sú úžasným miestom, kde prežívame najkrajšie okamihy svojho života, ale žiaľ, aj tie najbolestnejšie a najťažšie. Apoštol Pavol vyzýva kresťanov v Efeze, aby si zaobstarali dobrú duchovnú výzbroj (Ef 6,11–17). Svoj zoznam končí výzvou k modlitbám. Nielen cirkvi, aj rodinám hrozí akútne nebezpečenstvo od nadzemských duchovných mocností zla.

Zrejme všetci sme zažili situácie, keď partner ranil naše city, bol hrubý, bezohľadný, otravný či ľahostajný. Zakúsili sme krivdy, ktoré sa ako trň zaryli hlboko do nášho srdca. Zakaždým, keď sa rozhodneme modliť sa jeden za druhého, zistíme, že ten trň tam stále je a že rana stále hnisá. Ak sa onoho trňa nezbavíme, nemôžeme sa modliť tak, ako si to Boh želá. To je odpúšťanie, stále znovu a znovu. Modlitba je zdrojom sily k odpusteniu.

Ak sa cítíme v manželstve nešťastní a máme pocit, že čokoľvek bude lepšie, než v ňom zotrvať, Boh nám hovorí, že rozvod nie je správna vec a že ho zarmucuje. Božia cesta stojí za námahu, ktorú treba vynaložiť. Modlitby manželov za seba navzájom majú pre manželstvo oveľa väčšiu cenu, než modlitby iných ľudí.

Radosť, ktorú prežívala Mária Magdaléna po Ježišovom vzkriesení, bola radosť z obnovy toho, čo sa zdalo mŕtve.

Radosť z toho, keď vidíme niečo beznádejne mŕtve znova ožiť, je najväčšia radosť, akú môžeme zakúsiť. Moc, ktorá môže oživiť naše manželstvo, je rovnako silná ako moc, ktorá vzkriesila Ježiša. Jedine táto moc dokáže niečo také. Nestane sa to však bez srdc, ktoré horia pre Pána.

Poviete si: A čo ja? Aj ja potrebujem modlitby? Nie je to povinnosť. Je to príležitosť. Máme v tom vnútornú slobodu. Veľa stráca ten, kto modlitbu nevyskúšal.

Pri modlitbe nedajme priestor netrzeplivosti. Odnaučme sa oblúbenú modlitbu, ktorá má tri slová: „Pane, zmeň ho.“ Alebo: „Pane, zmeň ju.“ Učme sa vidieť veci z Božieho pohľadu, nie tak, ako ich vidíme my.

Najlepším prostriedkom, ako zmeniť druhého, je naša vlastná premena. Sladkým plodom modlitby je to, že každá modlitba za druhého človeka rozpúšťa tvrdosť nášho vlastného srdca.

Žena má byť pre svojho muža odmenou a on zas má byť odmenou pre ňu. Cieľom modlitieb nie je donútiť druhého, aby robil to, čo chceme my. Cieľom je uvoľniť ho pre Boha, aby mohol robiť to, čo chce Boh.

Petr Adame
kazateľ CASD
hlavný koordinátor
Národného týždňa manželstva

Manželstvo v sieti

Pre oddelenie adventistickej služby rodinám CASD
vydalo vydavateľstvo Advent-Orion, spol. s r. o.

Roztocká 5, 160 00 Praha 6

e-mail: adventorion@adventorion.cz

www.advent-orion.cz

Fotografia na obálke: Franck Barske – Pixabay

Zodpovedná redaktorka: Jana Babincová

Grafická úprava: Jan Dobeš

Vytlačila tlačiareň ARTRON, s. r. o., Boskovice
Praha 2020

ISBN 978-80-7172-611-1

